

בזעקה כי כך יעשו עד שיתירו להן לעלות לארץ. האב נותר מחוץ לבית, משוטט בדאגה כרוכות נובר סיבירסק.

שבוע אחר כך התאבדו השתיים. האב, רופא-עניים בעל דרגת אלוף-מישנה בצבא הרוסי, עלה לארץ. כאן התקבל בלישכתו של מנחם בגין, שהעניק לו דרגת אלוף-מישנה צה"ל. לפני שנתיים נפטר.

שיפריץ ופולטיניקובה התגוררו בז'נבה וצ'יכא. לפני 10 שנים עקרו לירושלים. גם כאן מיספר חבריהם

סניה אורבך, בעלה לשעבר של רות, אלכסנדרוביץ, אסיר-ציון נודעת, הכיר את שיפריץ בארסה. הוא התחבר עם קבוצת ציונים, ופעל במלוא-כוחו למען העליה לארץ. יש לו כושר-שיכנוע בלתי-רגיל. נוסף על-כך הוא מין חולס-מיסטיקן. הצירוף הזה, של להט מיסטי וכושר-שיכנוע, משך אליו אנשים רבים. היום אפשר למצוא בארץ עשרות יוצאי-אודסה, המוכנים להישבע כי שיפריץ הוא שהעלה אותם לארץ.

שנה אחת לפני שעלה בעצמו

נוצריה, הוליד בת וכן, התגרש. נשא אשה שניה, והוליד בת נוספת. גם בעבודה עשה חיל. הוא עלה לדרגת חוקר-כביד, ואחר-כך יועץ מישפטי של מיפעל לייצור-שוק. לפתע, בספטמבר 1953, נעצר ונשפט. הוא נידון למוות וזכה בהגנה. תקה: 25 שנות מאסר, גלות ושליטת-זכויות. בישראל התפאר כי חוקריו מצאו אותו אשם בריגול לטובת ישראל וארצות-הברית.

מבין כל יוצאי ברית-המועצות בארץ, אין ולוא אדם אחד שהיה עד

שהוא אפוף-מיסתורין הגיח אברהם שיפריץ אל מישפט ג'ון דאמיניק, כמתוך אופל רחוק ומלא-אימה הופיע בימיו ה-65 של המישפט. לשופטים הנדהמים סיפר כי היה חלק ממנגנון הקב"ב שהואשם בריגול ושישפוט במחנות-הכפייה הסובייטיים. הוא העיד כעדי-מומחה, כי מי כמוהו יודע עד כמה איום ונורא הוא הקב"ב, המשתמש אף במכשפות במילחמתו באויביו.

עד כלות כוחותי אני נלחם בקב"ב, הכריז. הוא עושה זאת באמצעות המכון שלו, ובאמצעים נוספים. הרר סים, מצידם, רואים בו אויב-העם וגבול-החדש.

המכשפות

של שיפריץ

אם זו המומחיות של הקב"ב, הרי שאינה שווה הרכה. הסיפורים של שיפריץ על שינוי מזג-האוויר וקרינה סודית כל-כך מגוחכים, עד שאני מס' רב להגיב עליהם.

יכול להיות שהקב"ב חוקר את השפעת הפאראפיסיכולוגיה. ואני מקווה שהוא עושה זאת. אילו צה"ל היצע לפאראפיסיכולוגים ישראלים לחקור את הנושא במיסגרת הצבא, למשל, רבים היו מסכימים ברצון. הרי כך, אפשר לזכות במימון למחקרים. רותי לויב, עיתונאית במחנה, שהראיון שלה עם שיפריץ צוטט על-ידי התביעה במישפט: פגשת אותו ב-1981 בביתו בז'נבה וצ'יכא. שוחחתי עימה כמה שעות. תוך כדי השיחה הוא ניסה להפנט אותי, תלה בי זוג עיניים מאימות. אני, כנראה, התנגדתי והוא לא הצליח להפנט אותי.

הוא סיפר לי סיפורים שחלקם נשמעים מסמרי-שיער, מסר הרכה מידע ופרטים. לא יכולתי להחליט אם עליתי על סיפור מדהים או שעשיתי מעצמי צחוק.

בבית-המישפט הוא טען כי ציטטתי אותו לא-נכון. אני עומדת מאחורי כל מילה. אני מוכנה להישבע שכל מה שכתבתי אכן יצא מפיו. היו לו סיפורים נוספים, בלא יצאו לאור בבית-המשפט, מדהימים לא פחות. למשל: הוא סיפר שערך מחקר, יחד עם פרופסור חלבו, על פארא-פיסיכולוגיה. המחקר נשלח למשרד-החוץ האמריקאי. שם נטו להשתמש בחומר, אלא שקיסנינג'ר הטיל וטו, מכיוון שהוא (קיסנינג'ר) עובד בשביל רוסיים.

אז: לרוסיים יש אנשים המסוגלים להימצא במקום מסוים, ולשלוח את הגוף הנפשי שלהם למקום אחר. קבר צות מיוחדות מתאמנות בזה. האנשים האלה מסוגלים להפעיל כפתור בבית הלבו, בעוד הם עצמם יושבים כמוסקבה.

יכול להיות שפאראפיסיכולוגיה זה דבר רציני. אבל הוא דיבר על זה בצורה לא-אמינה.

האשה הסכימה

פק בהלצה אומרים מי שמכיר רים את שיפריץ כי בכל אשמה פולטיניקובה. היא השולטת בו, ולעיי תים כלל אינה מתייעצת בו ומסכימה, בשמו, למתן ראינות והוצאות. כך היה במשפט דאמיניק. מהסני גוריה התקשרו עם שיפריץ. פולטיניקובה ענתה בטלפון. שאלו אותה אם הוא יסכים לבוא ולהעיד. היא ענתה מיד בחיוב, בלי להתייעץ איתו קודם לכן.

שרה ליבוביץ וי.ג.

מוצע. הרוסיים, קהילה חמה וסגורה, התייחסו לשיפריץ כאל חריג, מיעוט לקשור איתו קשרים חברתיים או קשרי-עבודה.

שיאה של ערותו היה כשסיפר על הלוחמה הפאראפיסיכולוגית של הקב"ב. מחלקת המכשפות, כך כינה הקב"ב את המחלקה, סיפר שיפריץ. הוא תיאר איך ניסה הקב"ב לגרום להפסקת-החשמל בניו-יורק, לשנות את מזג-האוויר ולגרום להתקפיר-לב. הקב"ב גם אוסף מכשפות מחמות רחוקים, ובדרך את סוד כוחו. הוא מכחיש בתוקף כי אמר שבהשפעת קרינה סודית חתמו הנרי קיסנינג'ר וריצ'ארד ניקסון על הסכמי-הליניני עם הסובייטים.

הקהל באולם המישפט צחק. פארא-פיסיכולוגיה (מעבר-לפיסיכולוגיה), נושא שהפך רציני וממוסד בעולם, קיבל כאן מימדילצון.

שיפריץ אינו מתגרש. שוב ושוב הוא מכחיש דברים שנאמרו לכאורה בשמו. בורים ארלוב, היסטוריון; חלק מרביו אמיני, אלא שהוא עירב מציאות ודימיון, דבר שפגם אמינותו. לברית-המועצות אכן יש עניין מסויים בפאראפיסיכולוגיה. שיפריץ,

לארץ, נכרתה רגלו של שיפריץ. לא במחנות, לא במילחמה, אלא בארסה של סוף שנות ה-60. כאבים עזים ברגל ימין הביאו אותו אל הכירורג סימיון גלפנר. הר"ר גלפנר החליט לכרות.

היום גלפנר הוא מנתח ניו-יורקי, אחרי סניון קליטה בלתי-מוצלח בארץ. שיפריץ חי וקיים בארץ, בלי רגל ימין, ובעל תואר של נכה המילחמה בנאצים. ב-1970 עלה שיפריץ לארץ. שנאתו ל"קב"ב החלה לובשת צורה של פרנסה. יש מחבריו האומרים כי שינאה זו נובעת מתחושת-כבוד של מי שנחן לאירגון זה את שנותיו הטובות, ולפתע מצא עצמו אסיר של אותו אירגון.

בארץ התיידד עם גולדה לילין, מייסדת האירגון האנטי-סובייטי מעוון ילין, הנחבאת בדרך-כלל מעיני הציבור הישראלי, מגיחה אל העולם רק כשמעמרו של אריאל שרון, אליה הצעק, מתערער. כך היה כשביקשה להודיע לעם כי הוא המתאים מכולם לשמש כשר-הביטחון. היא הכריזה על שביתת-רעב, במשך שלושה ימים ניצבה מול במשרד-הביטחון, מבוטה בכרזותיה הנלהבות.

שיפריץ לא הסתפק בחברותו במעוון. בהתלהבות האופיינית לו הצטרף ל-

למישפטו. פורולניק" — כך נקרא ברוסית מי שהולך עם ארס כינרת-דרך מסויימת במחנות או במעצר בתקופת-המישפט. לשיפריץ אין פורולניק מתקופת-המישפט. לכן איננו יודעים מדוע נעצר פיתאום ונשפט. ייתכן שבאמת נאשם בריגול. אך יכול להיות שיוחסו לו האשמות אחרות, שאין להן כל קשר לריגול.

במשך 10 שנים נמק שיפריץ במחנות-הכפייה הסובייטיים. שלוש שנים עשה כסיביר. שם הכיר אותו הפרופסור יורי מקלר, היסטוריון, היום עובד באוניברסיטת תל-אביב.

אבל המחנה הגיע שיפריץ בשמו המוסלמי, איבראהים. הוא התרחק מהאסירים היהודיים, התיידד עם הנוצרים והמוסלמים. חודשים אחדים אחרי שנעצר, התנצר. במשך שעות ארוכות ניהל שיחות-נפש עם כומר-המחנה. הקפיד לענות צלב גדול על צווארו.

היכן אבדה הרגל?

לש שנים אחרי-כך הועבר למחנה מרדוביה, כמרכז ברית-המועצות. אנטולי רובין ורויד חבקין ישבו איתו במרדוביה.

רובין, מורה להתעמלות באוניבר-סיטה העברית, בעלה של נכדתו של זאב ז'ובטינסקי, קרני, הודיע, עם תום ערותו של שיפריץ במישפט-דאמיניק,

הוא גבה-קומה, מזוקן, נראה כרמות מתוך ספר של פראנץ קפקא. אברהם ש' ומילחמתו בשטניות הקב"ב. במיר מנות רבה הציג עצמו כאיש היודע הכל, נמצא בכל מקום. ראה. שמע. חווה על גופו את רוב אימי ההיסטוריה. מרתק. מזור. ספק תימהוני, ספק ידען רב-בסיון. הרבר אינו ברור לגמרי.

שיפריץ סירב בתוקף להתראיין למי ען העולם הזה. שבו הוא רואה עוכר-ישראל. יוצאי ברית-המועצות בארץ, המכירים אותו, מוכנים ברצון להתיר את סכר-חייו, שנתר סבוך ממילא. "נתחיל בתאריך הולדתו", אמר חבר מימי-מוסקבה. "אני מכיר אותו מאז שהיה ילד, ועד היום אינני יודע מתי נולד. הוא סיפר לי בגאווה גדולה כי נולד באותו היום בו נולד אלכסנדר סולזניצין. כלומר, ב-1918. במישפט דאמיניק טען כי נולד ב-1922.

"הוא גם מספר לכל שהוא דור שני לנשפט הקב"ב. אף אביו נעצר, נשפט ונחשב כאויב-העם. למעשה איש ממ' כרוי אינו יודע מי אביו, ומה עלה בגולדו."

ימי ילדותו של העדי-המומחה שיפריץ עברו עליו במוסקבה. ילד יהודי שאביו נעלם, הרוצה להתבלט, להוכיח כי למרות זאת הוא טוב מ' כולם. "כך הגעתי ללמוד 'מישפט'ים, סיפר למכרויו.

הם, מכרוי מימי רוסייה, אומרים: "הרוסיים לעולם לא היו מתירים לבנו של אויב-העם ללמוד מישפט'ים באוניברסיטה."

נוצרי במחנה

ימודיו נקטעו בראשיתם, טוען שיפריץ. הוא התגייס לצבא ונשלח לגדרוה-עונשין. שם נפצע, איבד רגל

עיתונאית לייבא. היא ניסה להפנט אותי.

כי מעתה ואילך יחרים את שיפריץ, ולא ידבר איתו אף לא מילה אחת. לא היינו צריכים את העדות שלו כדי לדעת את האמת על הקב"ב. אמר 10 שנים אחרי שנשפט ונכלא יצא שיפריץ ממחנה-מרדוביה גרוש מאשתו השניה, בודר, בעל זהות דתית מעורפלת. הוא פנה לקוחסתאן, עבר שם בחברה לניהול דירות. אחרי שלוש שנים עקר לרניפיר-פרטורנסק במרכז-אוקראינה. גם שם לא מצא את מקומו. הוא הלטיש לעבור לאורסה.

כל אותן שנות-חרות לא טרח לנסוע למוסקבה, לקחת את תעודה של בוגר-הפקולטה למישפט'ים. למכרוי בארץ סיפר כי בשל מאסרו לא קיבל את התעודה.

כתוצאה מהפציעה. לא ברור אם מיד את רוק 20 שנה מאוחר יותר. הוא שינה את שמו לאיבראהים, מפתח הקב"ב. אם כך, איך שבו השלים את לימודי-המישפט'ים בשם אברהם? או אולי במשך כמה שנים היה גם אברהם וגם איבראהים?

כך או כך, אברהם-אריאבראהים השתחרר מהצבא, והתחיל לעבוד כחור-קרימיסטרה ברורו ברית-המועצות, בקרסנר, עיר-בירתם של הקווקסים. הימים היו ימי הרדיפות הגדולות של סטאלין. פרשות הרופאים והסופ'ים ריים הסעירו את העולם, וטילטלו אלפי יהודים רוסיים ממקומות-מגוריהם ומעבודתם. חייו של שיפריץ, לעומת זאת, פרתו. הוא נשא אשה, רוסייה

איש אכופי-מיסתורין: איך למד

מישפט'ים? אין איבד את רגלו?

האם הוא מאמין במכשפות?

שכינה זאת בשם המצחק. מחלקת המכשפות, הפך את הנושא הזה לבריחה.

נכון שכברית-המועצות מחפשים אפשרות להשפיע על מזג-האוויר ממרחקים גדולים. מגוחך לטעון שהפאראפיסיכולוגים הם שגרמו לשל-גים הכבדים שירדו באחרונה באי-רופה.

קיסנינג'ר לא רצה

רופסור הנס קרייטלר מהחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, שעסק בעצמו בניסויים מדעיים לחקר הפאראפיסיכולוגיה: "הפארא-פיסיכולוגיה נלמדת בכמה אוניבר-סיטאות מכובדות בארצות-הברית. החוקרים שם גילו שהכוח שמאחורי הפאראפיסיכולוגיה אינו חוק, ולכן אינו יכול להיות די יעיל לשימוש שיטתי. אנתנו רחוקים מרחק רב מניצולו.

אירגונים אנטי-סובייטיים ויגוסלביים ואוקראיניים. ככפיתיות שקדנית החל קורא את כל מה שפורסם אי-פעם על הקב"ב, כתב ספר והפיק רוט על המחנות הסובייטיים, הקים מכון-מחקר ובו חוקר אחד, אברהם שיפריץ, הרצה על מוראות הקב"ב באוזני כל מי שהיה מוכן לשמוע. זו פרנסתו, וחבריו אומ'ים רים כי היא מצויה בשפע.

התאבדות בסיביר

תוך כל הפעלתנות הזאת נשא לאשה את אליאנורה פולטיניקובה, צעירה ממנו ב-30 שנים. יש להם בת ובן.

לפולטיניקובה סיפור מישפתי מדהים. היא עלתה לארץ בראשית שנות ה-70. בנובנסביירסק נותרו אמה, אביה ואחותה. כמה חודשים אחרי שהגיעה לארץ הסתגרו אמה ואחותה בדירתן בסיביר, סירבו לאכול, הודיעו